Jaap Paasman

Het communicatievraagstuk van Bambi en zijn sprekende dierenvriendjes

Soms dan wil je even de tijd voor jezelf, gewoon een artikel schrijven op je studeerkamer. Walt Disney brengt dan uitkomst, en met de film Bambi zijn de kinderen al gauw anderhalf uur zoet. Op hoogtijdagen zagen mijn kinderen de Bambi video drie keer op een dag. Mijn studeerkamer moest namelijk eerst nog gebouwd worden. Ik vraag mij wel eens af welk natuurbeeld ze daar van over hebben gehouden.

Duidelijk is dat Bambi binnen het harmoniemodel van de natuur leeft, met de mens als wrede verstoorder. Veel blijde gevoelens hebben mijn kinderen vast niet overgehouden aan de jagers die met hun kampvuurtjes het complete biotoop van Bambi en zijn sprekende vriendjes naar de vernieling hebben geholpen. Geen promo voor jagend Nederland die voor de lol, of omdat het zo hoort in de beheerde natuur, de moeder van Bambi aan flarden schiet. Dat sinds het bestaan van Homo Sapiens 90% van de tijd aan jagen is besteed doet weinig meer terzake. Bovendien wil iedereen nu wel eens een echte Bambi in het bos ontmoeten. Dat Bambi plots niet meer kan praten stoort daarbij niemand. Bambi moet logischer wijze ook eten, en dat hij de natuurlijke bosverjonging achter zijn kiezen knaagt is voor de Nederlander niet meer dan normaal. Liever een hert zien dan een jonge eik. Zo zie je maar wat de onbedoelde communicatie voor sporen achterlaat, en kan leiden tot vervreemding van de werkelijkheid.

Een ander voorbeeld. Sinds de helft van alle tienermeisjes aan het paarden verzorgen is geslagen, daalt de omzet van paardenrookvlees drastisch. Bij de Albert Heijn kan ik nog slechts kiezen tussen licht of ongezouten runderrookvlees. In de vrees zelf geslacht te worden durf ik niet meer te vragen naar mijn favoriete paardenrookvlees. Ik voorspel dan ook geen goede toekomst voor de eerlijke paardenslager. Maar vanuit dierenwelzijn gesproken is er toch heel wat te zeggen voor paardenrookvlees. Een paard heeft tenminste nog een goed leven gehad, voordat het slachthuis zijn koude vlees tot consumptiegoed verwerkt. Dit in tegenstelling tot het runderrookvlees van onze uitgemolken veestapel. Maar ja, de Flevohof is al jaren failliet en geef maar toe welke basisschool wil nu nog betalen om naar al dat dierenleed te kijken. Mijn kinderen zien nog weinig van het harde leven op het platteland. Zij lijken vervreemd van de werkelijkheid.

Elke introverte bosbouwer die zegt dat we meer aan communicatie moeten doen moet op zijn tellen passen. Communicatie is namelijk een vak. Ik bedoel natuurlijk niet dat je weet hoe een 'beamer' (modern dia-apparaat) werkt, maar meer dat vraagstukken zoals vervreemding aan de orde komen; Welk beeld willen we in de communicatie overbrengen, hoe positioneert de bosbouw zich in relatie tot maatschappelijk trends en randvoorwaarden. Kortom genoeg stuff om over na te denken voor de echte communicatiewetenschapper. In plaats daarvan zien we dat bosbouwers het zelf willen oplossen, wat in de praktijk leidt tot oude wijn in nieuwe zakken.

Ik schuif er nog eens een video in over hout als vernieuwbare grondstof. Dit in relatie tot de CO_2-vastlegging en het broeikaseffect. Na vijf minuten zeuren mijn kinderen alweer aan mijn kop. Mopperend over het geringe milieubesef van de jeugd van tegenwoordig zet ik dan maar Walt Disney's 'Pocahontas' op, en type door aan mijn artikel. Op de achtergrond galmen teksten uit de tv over de intrinsieke relatie van het indianenmeisje Pocahontas met de natuur. Al dat moois leidt tot een kosmische en vooral holistische natuurmythe, met als climax de zang van Ruth Jacot over de wrede kolonisten die gelijktijdig met de indianen ook het hoogste natuurgedachtengoed de nek omdraaien.
Het kan toch vreemd gaan als je zelf bent opgegroeid met Paulus de Boskabouter.